

משרד החינוך

מינהל עובדי הוראה
אגף א' לפיתוח מקצועי
לעובדי הוראה

המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך יסודי
אגף א' לחינוך על יסודי

מינהל תקשוב,
טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע



אוריינות טכנולוגית ודיגיטלית

Digital Literacy, Coding & Robotics

פרק אוריינות מדיה חברתית ותקשורת
מילולית מקוונת (Online language)

משרד החינוך

מינהל עובדי הוראה
אגף א' לפיתוח מקצועי
לעובדי הוראה

המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך יסודי
אגף א' לחינוך על יסודי

מינהל תקשוב,
טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

תחומי אוריינות שילמדו כתחום ייחודי א.5. אוריינות מדיה חברתית ותקשורת מילולית מקוונת (Online language)

רקע למושג

מדיה חברתית היא כל אמצעי מקוון לשיתוף אחרים במידע (Blaschke & Brindley, 2015). מדיה חברתית כוללת מגוון יישומים מהטלפון הנייד (לדוגמה – SMS, Watsup, אינסטגרם, טוויטר) וכן התקשרות באמצעות רשתות חברתיות (לדוגמה – פייסבוק, גוגל פלוס) וכלים שיתופיים נפוצים (יומן רשת [בלוג], אתרי שיתוף תמונות, אתרי שיתוף וידאו, לוחות דיונים ומשחקי רשת שיתופיים). לכל אחת מצורות ההתקשרות החברתית אופן ביטוי ייחודי שבו משתמש הכותב (Jones & Hafner, 2012). תהליך ההיכרות של האדם עם אופן ההתקשרות במדיה החברתית דומה לכל הצטרפות להקשרים חברתיים אחרים תוך כדי השתתפות פעילה במסגרת התרבות הדומיננטית באותו היישוב. לדוגמה – בכתיבה ברשת חברתית נהוג לכתוב טקסט ארוך יותר בהשוואה להודעת מסרים מידיים, לשלב קישורים, ולהשתמש ברגשון (אמוטיקון) "לייק" כדי להציג דעה על מה שכתב או שיתף משתתף אחר.



שפה מקוונת (Online language). התקשרות בסביבת המדיה החברתית כוללת שימוש בשפה ייחודית בעלת מאפיינים מובחנים: קיצור מכוון של מילה ארוכה, כתיבה בראשי תיבות, סובלנות לשגיאות כתיב, החלפת חלקי מילים באותיות על מנת לקצר את המשפט, שימוש יצירתי בסימני פיסוק, כתיבה על פי שמיעה המשבשת את הכתיב התקין, כתיבה של אותיות המבטאות צלילים שיש להם משמעות בשיח הדבור, שימוש ביצירתיות במרחב הכתיבה הדו ממדי, חיבור יצירתי בין תמונות לטקסט והכנסת מגוון רחב ויצירתי של

תרשים 7: שתי גישות המתייחסות
לשפה במרחב המקוון



משרד החינוך

מינהל עובדי הוראה
אגף א' לפיתוח מקצועי
לעובדי הוראה

המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך יסודי
אגף א' לחינוך על יסודי

מינהל תקשוב,
טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

פרצופונים וסמלילים ציוריים (אמוטיקונים, לוגו) לתוך המשפט הכתוב (Jones & Hafner, 2012).

קיימות שתי גישות המתייחסות לשפה במרחב המקוון: הגישה הראשונה יוצאת מתוך הפרספקטיבה של **תקשורת המדיה הדיגיטלית** ומנסה להשוות את הכתיבה הזו לשפה הדבורה (שיחה פנים אל פנים, מפגש קבוצתי) או לתקשורת הכתובה (עיתון, ספר). ההשוואה הזו לא מביאה בחשבון שהמשתמשים בתקשורת המדיה הדיגיטלית פיתחו דרכים חדשות ומקוריות להתגבר על החסרונות שלה והמציאו (ועדיין ממשיכים להמציא) שימושים חדשים לקיום תקשורת שתתווך את המשמעות הנדרשת. לדוגמה – יישומי מסרים מידיים מגבילים את מספר האותיות לכל הודעה. בתגובה פיתחו המשתמשים מגוון קיצורים מקוריים כדי להתגבר על המגבלה. כתיבת מסר בטקסט לא מאפשר להבין בדיוק את האווירה או הכוונה של היוצר (האם הוא התכוון ברצינות?), לכן הכותב מוסיף סימנים ורמזים נוספים כדי שהמשמעות הרצויה תגיע לנמען 😊. בחינת השפעת כתיבת טקסטים מידיים על האוריינות השפתית מגיעה מהגישה הראשונה שלעיל. היקף התופעה של כתיבה מיידית (Instant messaging language) של טקסט בצ'ט, במיקרו-בלוגים ובפוסטים קצרים ברשתות החברתיות, הכולל את מאפייני השפה שתוארו בפסקה הקודמת, רחב מאוד ומדאיג אנשי חינוך והורים מזה כעשור (לפחות). הדעה המקובלת היא כי שימוש בשפת המסרים המידיים מרדד את יכולת הביטוי של הדור הצעיר ומדרדר את האוריינות השפתית שלו. מחקרים בתחום הזה מציגים תמונה קצת יותר ורודה.

דיבור רשת Netspeak הוא מושג חדש יחסית המכוון לראות בשפה החדשה המתפתחת כייחודית להקשר המקוון ומתאימה למדיה הדיגיטלית (Plester, Wood & Bell, 2008; Plester, Wood & Crystal, 2001; Joshi, 2009). שפת ההודעות המיידיות לאו דווקא פוגעת ביכולות האדם להתבטא ולהשתמש בשפה תקינה בהקשרים אחרים. מחקרים שבחנו צעירים שבילו זמן רב בכתיבת מסרים מידיים דיווחו כי צעירים אלה נטו



לכתוב משפטים יותר מורכבים, וכן השתמשו באוצר מילים גדול יותר בכתיבת תקין במבחני שפה סטנדרטיים (Massey et al., 2005). מחקר בקבוצת סטודנטים שהשתמשו בשפת מסרים מידיים מצא כי שפה זו אמנם כוללת מערכת חוקים משלה, אך רובה מבוססת על שפה כתובה תקינה. במחקר נמצא כי רק 0.3% מהטקסט וסימנים מוספים כלל קיצורים לא תקינים של מילים, פחות מ-0.8% כלל המצאות יצירתיות שלא קיימות בשפה התקנית, ורק 0.4% כלל רגשונים (Baron, 2004). המגבלה של

משרד החינוך

מינהל עובדי הוראה
אגף א' לפיתוח מקצועי
לעובדי הוראה

המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך יסודי
אגף א' לחינוך על יסודי

מינהל תקשוב,
טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

הפרספקטיבה הזו היא הנחת היסוד התופסת את התקשורת הדיגיטלית כתחליף שטחי לתקשורת פנים אל פנים העשירה יותר, והקושי לראות אותה כצורה מקובלת לתקשורת בין-אישית שפותחת "שדה משחק" חדש למגוון אנשים, חברות ותרבויות. שדה זה משנה את אופני ההתקשרות האנושית במובנים רבים (Jones & Hafner, 2012).

לרשימה מלאה של רגשונים (אמוטיקונים) לחץ כאן @>--- @>--- @>--- @>---

הגישה השנייה לשפת המסרים המידיים יוצאת מנקודת המבט של המשתמשים, גישת הזהות הדיגיטלית של האדם, וממוקדת ביכולתם לבנות "זהות דיגיטלית" בתוך הקשר חברתי רב-תרבותי רחב. נוכל להדגים זאת על ידי הצגת השיקולים לפרסום מסר בדף פייסבוק קבוצתי: מהו אופי הקבוצה (חברתי, לימודי או עסקי...)? מי חבר בקבוצה? מה הקשר שלי לקבוצה? מה המעמד שלי בתוכה? מה הנושא שאני רוצה להעלות? איך יתפסו אותי חברי הקבוצה לאחר שאפרסם את ההודעה שלי? השיקולים הללו ישפיעו על אופי הכתיבה, על שימוש במילים מקוצרות וברגשונים, על ההחלטה לשלב מדיה נוספת או ציטוט ולבחור מקור מתאים, על מועד הפרסום של המסר ועל ההחלטה לבטא רגש (אכזבה, התלהבות, צער...) או נקיטת עמדה של ידען בהקשר החברתי הזה. חוקרים שבחנו משתמשים בעלי מאפיינים שונים המשתמשים בתקשורת מקוונת מצאו הבדלים בשימוש ברגשונים, בכתיב מדויק, בשימוש בסלנג, בערבוב סימנים ושפות, לדוגמה – מצאו שבני נוער משתמשים ברגשונים יותר ממבוגרים, ונשים משתמשות ברגשונים יותר מגברים (Huffaker & Calvert, 2005). שפה מקוונת האופיינית לקבוצות מסוימות של משתמשים נקראת גם "שפה חברתית" (Social Language) (Gee, 2011). שפה חברתית נהוגה בהקשרים חברתיים מסוימים ומשמשת מרכיב משמעותי בזהות המשותפת של חברי הקבוצה (לדוגמה – חברי הקבוצה יסגלו לעצמם נורמה של התחלת השיחה בברכה מסוימת או סימן היכר אחר בתקשורת הבין-אישית המבדיל אותם מקבוצות אחרות).

פיתוח כישורים תוך כדי השתתפות פעילה בהקשר חברתי אותנטי – השתתפות פעילה בקבוצות חברתיות ברשת (קהילות) היא הקשר אותנטי שעשוי לפתח: מכוונת עצמית, ניהול זמן, הגדרת גבולות, דחיית סיפוקים, ניהול רגשות, סתגלנות, גמישות, אמפטיה, ניהול לחצים, התייחסות מכבדת ועניינית לדעות מנוגדות מודעות עצמית, דמיון וביטוי עצמי. כמו כן עשוי המשתתף הפעיל לפתח בתוך ההקשר הזה גם כישורי הקשבה,

משרד החינוך

מינהל עובדי הוראה
אגף א' לפיתוח מקצועי
לעובדי הוראה

המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך יסודי
אגף א' לחינוך על יסודי

מינהל תקשוב,
טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

אמפתיה, שיח, מודעות למגוון נקודות מבט, קבלת השונה, נקיטת עמדה ועיגונה, סובלנות והתמודדות עם ביקורת (Blaschke & Brindley, 2015).

למידה משמעותית באמצעות מדיה חברתית – מחקרים הראו

כי שילוב מושכל של מדיה חברתית בפדגוגיה עשוי לקדם, לדוגמה – השתתפות מלאה יותר של התלמידים

(Engagement) במשימות ומוטיבציה למלא אותן, העמקה בלמידה משום

שהתלמידים נמצאים "בתוך המשימה" זמן רב יותר, כישורי כתיבה מכיוון

שהכתיבה היא פומבית ומתקיימת בתוך הקשר חברתי, דרכים

מגוונות ללמידת עמיתים ולמשוב עמיתים בכפוף

לנורמות חברתיות שעליהן הסכימה הכיתה הלומדת

(Saidi, 2015).

תרשים 8: חמש סיבות לשלב מדיה חברתית בתהליכי

למידה בכיתה



הגדרה- אוריינות מדיה חברתית



אוריינות מדיה חברתית מאפשרת השתתפות מלאה, משמעותית ומותאמת בצורות התקשרות חברתית מגוונות בסביבה המקוונת. אורייין המדיה מבין את הנרמון מסוגל להתאים את אופן הכתיבה למדיום ולתרבות הדומיננטית, מעצב את הזהות הדיגיטלית שלו בהקשר חברתי אותנטי ומפתח כישורים תוך אישיים ובין-אישיים במהלך פעילות זו.

הגדרה – אוריינות תקשורת מקוונת (On line language)

אוריינות תקשורת בסביבה מקוונת כוללת את היכולות והידע לייצר מידע ולשתפו באופן הפונה לקהל רחב על מנת לקדם מטרות מגוונות.

משרד החינוך

מינהל עובדי הוראה
אגף א' לפיתוח מקצועי
לעובדי הוראה

המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך יסודי
אגף א' לחינוך על יסודי

מינהל תקשוב,
טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

סביבת מדיה חברתית מקדמת מגוון מיומנויות למידה – חמישה סוגי מדיה חברתית הוגדרו בספרות המחקר. לכל סוג מדיה אפשרות לקדם מיומנויות ספציפיות באמצעות כלי תקשורת ומדיה חברתית ספציפיים (Blaschke & Brindley, 2015).

סוג המדיה החברתית	מיומנויות שניתן לקדם באמצעות סוג זה של מדיה חברתית	כלי תקשורת לדוגמה בסוג מדיה חברתית זה
בניית פרויקטים שיתופיים	שיתוף, תקשורת (כתיבה, קריאה, דיון, אינטראקציה), בניית ידע (לבד ובקבוצה), חברות, משא ומתן, פתרון בעיות, חשיבה עמוקה, ביקורתיות וחשיבה לוגית, רפלקציה, הערכה	סביבת ויקי, מסמכים שיתופיים, סיעור מוחות (כגון מפת חשיבה מקוונת), תיקיות שיתופיות בענן
בניית פרויקט יחיד	עיצוב ובנייה, חשיבה ביקורתית, רפלקטיבית ולוגית, שיתוף בידע, שיתוף בחוויה, מתן עצה, ביטוי עצמי	בלוג, פורטפוליו מקוון
השתתפות במדיה חברתית	תקשורת (קריאה, כתיבה, דיון, אינטראקציה), שיתוף, חיפוש, חקר, הקשבה, התקשרות, רפלקציה, תמיכה באחר, חשיבה ביקורתית, בניית קהילה, קידום עצמי, החלפת רעיונות	טוויטר, linkedin, פייסבוק, יישום תגיות שיתופי (flickr,), (pinterest), עבודה בענן
שיתוף במידע במסגרת קהילה	תקשורת (כתיבה, קריאה, דיון, אינטראקציה), שיתוף פעולה, חיפוש, חקר, השוואה, חיבור ושילוב, חשיבה ביקורתית, חשיבה רפלקטיבית, התבוננות, שיתוף, בניית קהילה, קידום עצמי, תרומה לחברה	יוטיוב, Diigo, טוויטר, linkedin, התראת חדשות Evernote, (RSS)
משחק בעולמות וירטואליים	התקשרות, שיתוף פעולה, ניווט, משחק, תקשורת (כתיבה, קריאה, דיון, אינטראקציה), חקר, ניתוח ופתרון בעיות, חשיבה ביקורתית, השוואה, תכנות, בניית מודלים, תכנון, עריכת סימולציה	Minecraft, מציאות מדומה (ARGs), משחקים מקוונים מרובי משתתפים (MMO), משחקים חברתיים גלובליים
עולמות וירטואליים חברתיים	חקר, התבוננות, התנסות, גילוי, בניית מודלים, לחזות, פתרון בעיות, חדשנות ויצירתיות, תכנון, עריכת סימולציות	סימולציה, Second Life

מקור לטבלה: Prenskey, 2010; Blaschke & Brindley, 2015

משרד החינוך

מינהל עובדי הוראה
אגף א' לפיתוח מקצועי
לעובדי הוראה

המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך יסודי
אגף א' לחינוך על יסודי

מינהל תקשוב,
טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

תקשורת במרחב הציבורי כוללת מגוון צורות פרסום פומבי של מידע מקורי ובעל ערך חברתי-תרבותי (לדוגמה – אתר אינטרנט, בלוג, טוויטר, רשת חברתית). האפשרות התיאורטית של כל אחד שהוא בעל חיבור לאינטרנט לשתף במידע שיצר בעצמו לא מתקיימת באמת במציאות. רבים בוחרים שלא לשתף במידע שיצר בעצמם. אי השתתפות של קהלים מסוימים במרחב הדיגיטלי הציבורי מייצרת הטיה של המידע המשותף בהם ומשפיעה על גורלם הכלכלי, החברתי והתרבותי. במטרה לגשר על הפער הקיים מצופה מקובעי מדיניות בעידן הגלובלי לקדם השתתפות של קהלים מגוונים בתקשורת המקוונת. הפער בשיתוף במידע שהפרט יוצר בעצמו נובע מכמה גורמים (Brake, 2014):

- **גיל** – במחקר שבחן משתמשי אינטרנט בארה"ב נמצא כי צעירים בגילאי 18-24 שיתפו במידע שיצרו בעצמם 20% יותר מבני גילאי 45-64, ורק 5% יותר מבני 25-44.
- **רמת הכנסה** – בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר ובעלי ההכנסה הנמוכה ביותר בארה"ב מפרסמים מידע שיצרו בעצמם ב-15% יותר מהאחרים (Pew Internet & American Life Project 2009).
- **תרבות מקומית** – בהשוואה שהתקיימה בין משתמשי אינטרנט ממדינות שונות משתמשי הטוויטר בארה"ב השיגו את המשתמשים בטוויטר בברזיל, באינדונזיה, בבריטניה, במקסיקו ובמלזיה (CNNIC, 2012).
- **מעמד חברתי** – אם אתה בעל מעמד חברתי גבוה באנגליה, הסיכוי שתפרסם לפחות פוסט אחד בשבוע בבלוג גבוה יותר (OxIS, 2009).
- **ידע מונחים בסיסיים** – המצביע על מודעות המשתמשים לחשיבות השתתפותם במרחב הדיגיטלי. מחקר שנעשה בסטודנטים בארה"ב גילה שהם לא שולטים במונחים הבסיסיים, כגון ויקי, תיוג חברתי (Hargittai, 2009).
- **מוטיבציה לקחת חלק פעיל בתקשורת המקוונת** – מחקר בבריטניה מצביע על הימנעות מצד צעירים מחשיפה של פרטים אישיים, עמידה מהצד ואי רצון להשקיע זמן בלמידת המדיום (Ofcom, 2008).

מיומנויות:

1. **בחירת במדיה חברתית מותאמת** לגיל ולצורכי הלמידה המאושרת על ידי בית הספר.
2. **הרשמה, בחירת שם משתמש, שימוש בסיסמה, הגדרת פרטיות, הגדרת רמות שיתוף והרשאות עריכה, הגדרת סטטוס זמינות, ניטור הודעות על פי בחירה, הוספת מעגלי חברים, יצירת קבוצות, הגדרת מעקב.**
3. **התנהלות נבונה בדואר אלקטרוני:** הפעלת שיקול דעת בניסוח ההודעה, בבחירת הנמענים, בהגדרת נושא ההודעה, בהוספת קבצים מצורפים וכדומה.
4. **בניית אסטרטגיה לכתיבה ולפרסום** והתאמת אופן הכתיבה למדיום התקשורתי (יישום למסרים מיידיים, פרסום בבלוג, פרסום בדף הרשת החברתית או בדוא"ל).
5. **פרסום והצגת מידע** באמצעים רבי מדיה בהתאם למאפייני המדיום החברתי.

משרד החינוך

מינהל עובדי הוראה
אגף א' לפיתוח מקצועי
לעובדי הוראה

המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך יסודי
אגף א' לחינוך על יסודי

מינהל תקשוב,
טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

6. הקשבה מתוך אמפתיה וכוונה להבין את נקודת המבט של העמית.
7. ניהול שיח מכבד הכולל מגוון נקודות מבט, סובלנות וסבלנות לדעות שונות משלי.
8. מודעות למגוון נקודות מבט ולהטיות הנובעות מרקע תרבותי שונה של המשתתפים.
9. נקיטת עמדה ועיגונה בזמן קיום השיח והימנעות מהתלהמות נטולת בסיס עובדתי.
10. סובלנות למגוון דעות וקבלת השונה מתוך הבנת חשיבות השתתפותם של בעלי מאפיינים שונים בשיח.
11. התמודדות עם ביקורת מתוך הבנה שקיום שיח מכבד עם מי שמתנגד לדעתך חשוב לביסוס חברה מתפקדת.
12. **מכוונות עצמית**, ניהול זמן, הגדרת גבולות, דחיית סיפוקים, ניהול רגשות, סתגלנות, גמישות, ניהול לחצים, מודעות עצמית, דמיון וביטוי עצמי.
13. **יכולת לבקר מידע** ושל מסרים המועברים ברשת החברתית.

ידע:

1. **ידע על משמעות הדוא"ל ככלי לתקשורת**, הכרת מגבלותיו ויתרונותיו הייחודיים.
2. **ידע על סוגים של רשתות חברתיות**: הכרת משמעות "חבר", מבנה היישום, סוגי דפים, דרכים להשתתפות בשיח.
3. **ידע על תנאי השימוש במדיה החברתית** ובמגוון כלי מסרים מידיים, הבנת השלכות סוגי השתתפות שונים על המשתמש ועל המידע שהוא משתף.
4. **ידע על אופי "השפה החברתית"** הנהוגה בקבוצה מסוימת והשתתפות מלאה ומשמעותית בשיח בהתאם לנורמות הנהוגות בקבוצה.
5. **ידע על הגורמים להפצה של מסר (ויראליות)**.
6. **ידע על בניית פרופיל ברשת**, יצירת זהות מקוונת וניהול מוניטין במדיה החברתית (בחירת תמונה, הגדרת תחומי עניין).
7. **ידע על הנחיות משרד החינוך בנושא מדיה חברתית (חוזר מנכ"ל - סעיף 9.4-10 - אתיקה ומוגנות ברשת האינטרנט)**.
8. **ידע על כללי האתיקה במדיה החברתית**: זכויות יוצרים, שימוש הוגן והגון, הבנת המשמעות של הפצת מסרים ומידע פוגעני והימנעות מפעולות אלה.
9. **ידע על כללי האתיקה במדיה החברתית וביישומי מסרים מידיים**: זכויות יוצרים, שימוש הוגן והגון, הבנת המשמעות של הפצת מסרים ומידע פוגעני והימנעות מפעולות אלה.
10. **ידע על הסכנות הטמונות ברשת החברתית**: כללים להתנהלות תוך כדי שמירה על מוגנות, זיהוי מתחזים, הכרת מנגנוני דיווח.

משרד החינוך

מינהל עובדי הוראה
אגף א' לפיתוח מקצועי
לעובדי הוראה

המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך יסודי
אגף א' לחינוך על יסודי

מינהל תקשוב,
טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

מקורות לפרק אוריינות מדיה חברתית ותקשורת מילולית מקוונת:

משרד החינוך (2011). חוזר מנכ"ל - סעיף 9.4-10 - אתיקה ומוגנות ברשת האינטרנט.
Baron, N. (2008). *Always on: Language in an online and mobile world*. Oxford University Press.

Blaschke, L. M., & Brindley, J. (2015). Using Social Media in the Online Classroom. *International Handbook of E-Learning Volume 2: Implementation and Case Studies*, 11.

Brake, D. R. (2014). Are we all online content creators now? Web 2.0 and digital divides. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 19(3), 591-609.

CNNIC. (2012, January). 29th Statistical Report on Internet Development in China. Retrieved from <http://www.apira.org/news.php?id=10>

Crystal, D. (2001). *Language and the Internet*. Cambridge University Press.

Hargittai, E., & Walejko, G. (2008). The participation divide: Content creation and sharing in the digital age. *Information, Communication & Society*, 11(2), 239-256.

doi: [10.1080/13691180801946150](https://doi.org/10.1080/13691180801946150)

Huffaker, D. A., & Calvert, S. L. (2005). Gender, identity, and language use in teenage blogs. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 10(2).

Jones, R. H., & Hafner, C. A. (2012). *Understanding digital literacies: A practical introduction*. Routledge.

Gee, J. P., & Hayes, E. R. (2011). *Language and learning in the digital age*. Routledge.

Ofcom. (2008). Social networking: A quantitative and qualitative research report into attitudes, behaviours and use. Retrieved from http://www.ofcom.org.uk/advice/media_literacy/medlitpub/medlitpubrss/socialnetworking/

OxIS. (2009). Database provided by the Oxford Internet Institute.

Pew Internet & American Life Project. (2009). Reputation management. Retrieved from <http://pewinternet.org/Shared-Content/Data-Sets/2009/September-2009--Reputation-Management.aspx>

Plester, B., Wood, C., & Bell, V. (2008). Txt msg n school literacy: does texting and knowledge of text abbreviations adversely affect children's literacy attainment? *Literacy*, 42(3), 137-144.

Plester, B., Wood, C., & Joshi, P. (2009). Exploring the relationship between children's knowledge of text message abbreviations and school literacy outcomes. *British journal of Developmental psychology*, 27(1), 145-161.

Saidi, A. (2015). Using formative assessment and social media for effective learning.

Kinnunen, M., Mian, S. Q., Oinas-Kukkonen, H., Riekkki, J., Jutila, M., Ervasti, M., & Alasaarela,

E. (2016). Wearable and mobile sensors connected to social media in human well-being

applications. *Telematics and Inf*